

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Сайхан сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БУА-2023/81/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын, дарга,
Булган аймаг	тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ
2023 он	Утас: 70342580 Цахим хаяг: Erdeneb@audit.gov.mn
	Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол
	Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор: Г.Намчинсүрэн
	Утас: 70342716 Цахим хаяг: Namchinsureng@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	18
4.1 Ерөнхий зүйл.....	18
4.2 Материаллаг байдал.....	18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	20
5.1 Төлбөрийн акт.....	20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	21

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120.
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс:7034-2580
E-mail:bulgan@audit.gov.mn

2023.02.14 № 68
танай _____ ны № _____ т

САЙХАН СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ Л.ЛХАГВАДОРЖ
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган аймгийн Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Булган аймгийн Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон зүйл

Тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэн. Тухайн байгууллагын хувьд тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.12-д хязгаарлалтад хамрагдаагүй.

Булган аймгийн Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургууль 1 хөтөлбөр, 13 арга хэмжээний хүрээнд нийт 1,474,972.1 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж гүйцэтгэлээр 1,374,739.4 мянган төгрөгийг зарцуулж хөтөлбөр, арга хэмжээний биелэлт 93.2 хувьтай байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн дүгнэлт гаргаагүй болно.

006020069

Сайхан сумын ерөнхий боловсролын төсвийн шууд захирагч нь 2022 онд Сайхан сумын Засаг даргатай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 зорилтын хүрээнд 54 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, батлуулсан ба гүйцэтгэлийг 88 хувийн биелэлтэйгээр тайлагнасан байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

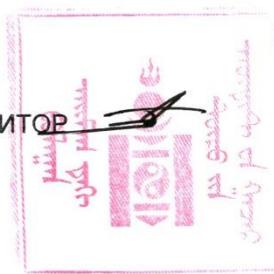
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>80,169,191.80</u>	<u>162,744,634.38</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	101,227,713.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	101,227,713.00
3121	Төгрөг	-	101,227,713.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	101,227,713.00
33	АВЛАГА	16,063,000.00	-
335	Бусад авлага	16,063,000.00	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	16,063,000.00	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	64,106,191.80	61,516,921.38
351	Түүхий эд материал	702,150.00	2,996,112.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	2,930,412.00
35130	Эм боох материал	702,150.00	65,700.00
354	Хангамжийн материал	63,404,041.80	58,520,809.38
35410	Бичиг хэргийн материал	2,711,950.00	1,931,900.00
35420	Аж ахуйн материал	56,346,271.05	43,393,274.83
35450	Барилгын засварын материал	246,000.00	75,000.00
35460	Хүнсний материал	4,099,820.75	13,120,634.55
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,165,437,379.81</u>	<u>2,070,391,861.64</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,165,437,379.81	2,070,391,861.64
392	Биет хөрөнгө	2,137,022,479.81	2,041,539,461.64
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,354,452,129.74	2,357,452,129.74
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(391,670,129.08)	(515,910,373.60)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	9,500,000.00	-
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,500,000.00)	-
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	131,706,116.43	119,906,414.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(74,478,217.39)	(32,873,412.06)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	130,320,597.98	132,563,297.58
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(49,220,165.39)	(56,107,741.54)
39217	Ном	35,912,147.52	36,509,147.52
393	Биет бус хөрөнгө	28,414,900.00	28,852,400.00
39301	Програм хангамж	1,350,000.00	2,880,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(337,500.00)	(1,430,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	27,402,400.00	27,402,400.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,245,606,571.61</u>	<u>2,233,136,496.02</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,966,099,801.93</u>	<u>2,233,136,496.02</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,966,099,801.93	2,233,136,496.02

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	279,506,769.68
51101	Өмч: - төрийн		279,506,769.68
512	Хуримтлагдсан үр дүн	49,117,124.82	58,290,068.03
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	49,117,124.82	70,760,143.62
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(12,470,075.59)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,916,982,677.11	1,895,339,658.31
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,966,099,801.93	2,233,136,496.02

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,132,717,976.52	1,497,258,344.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	13,156,884.52	22,286,244.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	13,156,884.52	22,286,244.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	11,328,234.52	12,817,288.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Үндсэн хөрөнгө	11,328,234.52	12,817,288.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Бараа материал	1,828,650.00	9,468,956.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,119,561,092.00	1,474,972,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	907,160,900.00	1,193,041,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	1,193,041,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	907,160,900.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,038,095.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,038,095.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	207,362,097.00	281,930,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	207,362,097.00	281,930,500.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,259,488,584.15	1,507,622,474.85
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,259,488,584.15	1,507,622,474.85
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,165,965,555.36	1,456,784,548.35
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	644,244,148.00	806,697,426.00
210101	Үндсэн цалин	475,176,859.00	594,947,316.00
210102	Нэмэгдэл	117,008,222.00	159,318,673.00
210104	Урамшуулал	52,059,067.00	52,431,437.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	83,633,872.31	101,272,780.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	58,166,065.21	69,486,959.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,407,545.19	8,126,279.82
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,156,005.17	6,443,903.85
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,264,024.48	1,565,056.72
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,640,232.26	15,650,579.97

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	206,262,097.00	210,361,869.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,676,993.00	8,824,765.00
210302	Түлш, халаалт	201,327,104.00	201,327,104.00
210303	Цэвэр, бохир ус	258,000.00	210,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,024,895.00	19,858,266.22
210401	Бичиг хэрэг	811,705.00	523,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,112,100.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	345,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	510,150.00	440,970.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,245,940.00	403,750.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	18,489,996.22
2105	Нормативт зардал	48,668,260.50	105,165,934.20
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	862,050.00	698,800.00
210502	Хоол, хүнс	47,123,910.50	104,371,534.20
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	682,300.00	95,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,333,850.00	5,700,144.00
210604	Урсгал засвар	4,333,850.00	5,700,144.00
2107	Томилолт, зочны зардал	381,500.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	381,500.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,658,000.00	4,453,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,658,000.00	2,868,100.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	1,585,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	168,758,932.55	203,275,028.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	260,000.00	29,550,190.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,372,300.00	9,051,797.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	167,126,632.55	164,673,041.43
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	93,523,028.79	50,837,926.50
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,242,521.30	50,828,650.50
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	19,942,521.30	50,828,650.50
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	73,280,507.49	9,276.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	73,280,507.49	9,276.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(126,770,607.63)	(10,364,130.85)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,508,260.29	2,105,944.74
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	5,508,260.29	2,105,944.74
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(5,508,260.29)	(2,105,944.74)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(132,278,867.92)	(12,470,075.59)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,124,922,305.80	1,474,972,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,361,213.80	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,361,213.80	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,361,213.80	-
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,361,213.80	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,119,561,092.00	1,474,972,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	907,160,900.00	1,193,041,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	1,193,041,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	907,160,900.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,038,095.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,038,095.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	207,362,097.00	281,930,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	207,362,097.00	281,930,500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,113,448,445.80	1,329,703,207.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,113,448,445.80	1,329,703,207.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,017,325,702.31	1,279,472,427.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	644,244,148.00	806,697,426.00
210101	Үндсэн цалин	475,176,859.00	594,947,316.00
210102	Нэмэгдэл	117,008,222.00	159,318,673.00
210104	Урамшуулал	52,059,067.00	52,431,437.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	83,633,872.31	101,272,780.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	58,166,065.21	69,498,621.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,407,545.19	8,101,803.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,156,005.17	6,424,383.01
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,264,024.48	1,567,941.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,640,232.26	15,680,029.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	206,262,097.00	210,361,869.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,676,993.00	8,824,765.00
210302	Түлш, халаалт	201,327,104.00	201,327,104.00
210303	Цэвэр, бохир ус	258,000.00	210,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,944,195.00	142,000.00
210401	Бичиг хэрэг	669,595.00	-
210402	Тээвэр, шатахуун	2,112,100.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	345,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,265,300.00	142,000.00

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,552,200.00	-
2105	Нормативт зардал	51,288,340.00	113,965,994.50
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	901,900.00	-
210502	Хоол, хүнс	48,180,840.00	113,965,994.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,205,600.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,222,000.00	986,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,122,000.00	-
210604	Урсгал засвар	1,100,000.00	986,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	381,500.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	381,500.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,339,000.00	4,776,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,339,000.00	2,867,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	1,908,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,010,550.00	41,269,957.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,110,000.00	29,135,700.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,900,550.00	12,134,257.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	96,122,743.49	50,230,780.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,842,236.00	50,221,504.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,542,236.00	50,221,504.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	73,280,507.49	9,276.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	73,280,507.49	9,276.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	11,473,860.00	145,268,893.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	11,473,860.00	45,036,180.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	11,473,860.00	45,036,180.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	11,473,860.00	45,036,180.00
222001	Тоног төхөөрөмж	11,473,860.00	45,036,180.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(11,473,860.00)	(45,036,180.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	100,232,713.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	101,227,713.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	279,506,769.68	1,916,982,677.11	181,395,992.74		2,377,885,439.53

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	279,506,769.68	1,916,982,677.11	181,395,992.74	-	2,377,885,439.53
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(132,278,867.92)		(132,278,867.92)
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	279,506,769.68	1,916,982,677.11	49,117,124.82	-	2,245,606,571.61
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	279,506,769.68	1,916,982,677.11	49,117,124.82	-	2,245,606,571.61
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	21,643,018.80		21,643,018.80
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	279,506,769.68	1,916,982,677.11	70,760,143.62	-	2,267,249,590.41
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(21,643,018.80)	-		(21,643,018.80)
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(12,470,075.59)		(12,470,075.59)
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	279,506,769.68	1,895,339,658.31	58,290,068.03	-	2,233,136,496.02

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,474,972,100.00	1,374,739,387.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,474,972,100.00	1,329,703,207.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,419,778,100.00	1,279,472,427.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	872,169,200.00	806,697,426.00
210101	Үндсэн цалин	648,679,100.00	594,947,316.00
210102	Нэмэгдэл	190,959,900.00	159,318,673.00
210104	Урамшуулал	32,530,200.00	52,431,437.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	108,936,200.00	101,272,780.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,115,000.00	69,498,621.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,719,300.00	8,101,803.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,975,500.00	6,424,383.01
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,738,800.00	1,567,941.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,387,600.00	15,680,029.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	210,371,100.00	210,361,869.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,333,900.00	8,824,765.00
210302	Түлш, халаалт	201,827,200.00	201,327,104.00

210303	Цэвэр, бохир ус	210,000.00	210,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	142,000.00	142,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	142,000.00	142,000.00
2105	Нормативт зардал	136,442,600.00	113,965,994.50
210502	Хоол, хүнс	136,442,600.00	113,965,994.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	986,100.00	986,100.00
210604	Урсгал засвар	986,100.00	986,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,124,500.00	4,776,300.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,867,900.00	2,867,900.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,256,600.00	1,908,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,606,400.00	41,269,957.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,221,400.00	29,135,700.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,385,000.00	12,134,257.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	55,194,000.00	50,230,780.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55,194,000.00	50,230,780.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	55,194,000.00	50,221,504.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		9,276.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	45,036,180.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	45,036,180.00
222001	Тоног төхөөрөмж		45,036,180.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,474,972,100.00	1,474,972,100.00
		0	0
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,193,041,600.00	1,193,041,600.00
		0	0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,193,041,600.00	1,193,041,600.00
		0	0
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	281,930,500.00	281,930,500.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	281,930,500.00	281,930,500.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		101,227,713.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	69.00	69.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	40.00	40.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	28.00	28.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	527.00	525.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	527.00	525.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	527.00	525.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Сайхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь хүүхдээ эрхэмлэн багшаа чадавхжуулан ерөнхий боловсролын үйлчилгээг чанартай хүргэгч баг хамт олон байх, багш ажилтан бүрийн тасралтгүй хөгжил, ёс зүйг баримтлах гэж зорилгоо тодорхойлжээ. Зорилгоо хэрэгжүүлэх дараах зорилтуудыг баталжээ. Үүнд:

- Багш ажилтан бүрийн тасралтгүй хөгжил, ёс зүйг баримтлах;
- Хичээл хөгжүүлэх үйл ажиллагааны зохион байгуулалт;
- Чанар сайжруулалт, хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээ, үр дүнд бодит үнэлгээ тооцох;
- Орчны аюулгүй байдлыг хангах, эцэг эх ,гэр бүлийн оролцоо хамтын ажиллагаа сайжруулах;

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт ороогүй ба дараах хууль эрх зүйн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна. Тухайлбал:

- Боловсролын тухай хууль
- Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай
- Төрийн албаны тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай
- Төсвийн тухай хууль
- Хөдөлмөрийн тухай хууль

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Тус байгууллага нь дотоод аудитын нэгж, бие даасан аудиторын чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг орон тоо байхгүй бөгөөд байгууллагын дотоод хяналт зохион байгуулах журам боловсруулан баталж түүнийг төлөвлөгөөт ажил үйл ажиллагааг явуулахад баримтлан ажилладаг байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

2022 онд санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас хяналт шалгалт хийсэн байна. Шалгалтаар зориулалт бус зарцуулсан зөрчилд 150.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, зөрчил арилгах 6 заалт бүхий албан шаардлага хүргүүлсэнг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж хариуг холбогдох газарт хүргүүлсэн байна.

Сайхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь дотоод аудиторын чиг үүрэг бүхий орон тоо байхгүй бөгөөд дотоод хяналт, шалгалтын 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй багийг томилсон байна. Тухай баг нь хяналт, шалгалтын төлөвлөгөө боловсруулан биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр тайлагнаж хамт олны хурлаар хэлэлцүүлдэг байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сайхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Булган аймгийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газрын сувиллын ясли нь Булган аймгийн Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн багцын төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөн ажилладаг байна

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна .

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 0.5 өмнөх оноос 12470.0 мянган төгрөгөөр буюу хувиар өссөн/буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	101,227.71	101,227.71
Авлага	16,063.00	-	(16,063.00)
Бараа материал	64,106.19	61,516.92	(2,589.27)
Үндсэн хөрөнгө	2,165,437.38	2,070,391.86	(95,045.52)
Нийт хөрөнгө	2,245,606.57	2,233,136.50	(12,470.08)
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,966,099.80	2,233,136.50	267,036.69
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,966,099.80	2,233,136.50	267,036.69

Дээрх хүснэгтээс харахад мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 101,227.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь улсын төсвөөс олгогдсон санхүүжилтийг төвлөрүүлээгүй мөн орон тоо дутуу ажилласан тул багш нарын цалингаас 65,471.7 мянган төгрөг, хүүхдийн хоолны зардал 22,476.6, НДШ 7,663.4 мянган төгрөгийг тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна. Мөн төсвийн шинэчлэл 2022 оны 01 дүгээр сараас эхлэн хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой.

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 16,063,0 мянган төгрөгөөр буурсан нь 13,000.0 ухаалаг самбар, 880,0 мянган төгрөгийн таблет, 995.0 мөнгөн төгрөгийн хормын хувцас бэлтгэсэн, 1.188,0 мянган төгрөгийн эсгий хавтангийн авлагыг тус тус барагдуулсантай холбоотой байна.

Бараа материал 2,589.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь 2022 оны жилийн эцсийн тооллогоор цаашид ашиглах боломжгүй болсон 18,489.9 мянган төгрөгийн аж ахуйн материалыг байгууллагын даргын 2022 оны 12-р сарын 27-ний өдрийн А/33 тушаалаар акталсан, сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 2,000.0 мянган төгрөг, эцэг эх сумын сайн малчдаас хандиваар 2,629.5 мянган төгрөг авч нийт 4,629.5 мянган төгрөгийн засварын материал бэлтгэсэн, дотуур байрны сурагчдаас айраг авч борлуулан 1,875.5 мянган төгрөгийн материал бэлтгэн зарцуулсан, БШУЯ-аас 2,930.4 мянган төгрөгийн түрээсийн сурах бичиг шилжүүлэн авсантай холбоотой байна.

Нийт үндсэн хөрөнгийн 98.9 хувийг биет хөрөнгө, 0.10 хувийг биет бус хөрөнгө, 1.0 хувийг газар болон бусад хөрөнгө эзэлж байна.

Үндсэн хөрөнгө 95,045.5 мянган төгрөгөөр буурсан нь үлдэх өртөггүй болсон цаашид ашиглах боломжгүй болсон 9,500.0 мянган төгрөгийн авто машиныг Аймгийн ИТХ-ын XI хуралдааны 2022 оны 09-р сарын 28-ны өдрийн 11/07 тоот тогтоолоор, 74 нэр төрлийн 67,886.6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, 21 нэр төрлийн 8,296.8 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшлыг Сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022 оны 10-р сарын 18-ны өдрийн 10/06 тоот тогтоол, 2022 оны 12-р сарын 19-ний өдрийн 11/14 тоот тогтоолоор тус тус акталж данснаас хассан, Сумын ИТХ-ын 2022 оны 10-р сарын 18-ний өдрийн 10/05 тоот тогтоол мөн 2022 оны 12-р сарын 19-ний өдрийн 11/13 тоот тогтоолоор төсвийн хөрөнгөөр 45,036.1 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэсэн, БСШУЯ-аас 1,489.7 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, 5,249.5 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил шилжүүлэн авсан, багш нар эцэг эхийн хандиваар 24,480.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, төгсөгч анги 3,000.0 мянган төгрөгийн хүүхдийн амрах саравч барьж хүлээлгэн өгч бүртгэл тайланд тусгасантай тус тус холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1,321,629.4 мянга, орон нутгийн төсвөөс 281,930.5 үйл ажиллагааны нийт зарлагыг 1,603,559.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас улсын төсвөөс санхүүжүүлэх 128,587.8 сая төгрөгөөр бууруулж, 1,374,739.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь цалингийн зардлыг 121,272.3 мянган төгрөгөөр, НДШ-ийг 15,159.0, нормативд зардлыг 46,960.5 мянган төгрөгөөр бууруулан нь хүүхдийн шилжих хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй нь шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг тодотгоогүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 13 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,193,041.6 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 281,930.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн санхүүжилтээс бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургууль 2022 оны төсвийн тусгай зориулалтын санхүүжилтээс 1,193,041.6 төгрөг, тогтмол зардлын санхүүжилт 281,930.5 мянган төгрөг төвлөснөөс 1,374,739. 387 төгрөгийн зардал гарж, улсын төсвийн дансны үлдэгдэл 101,227.7 мянган төгрөг байна.

Улсын төсвийн харилцах данс 101,227.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь дотуур байрны сурагчид 220 хүүхдээр төсөвлөгдсөн боловч гүйцэтгэлээр 140 хүүхэд хүлээн авч дотуур байрны хоолны зардлыг хэмнэсэн, батлагдсан бүтэц орон тооноос 4 багшийн орон тоо дутуу үйл ажиллагаа явуулсантай холбоотойгоор цалингийн зардал тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	71802-80226	3,302.70	3,302.20	0.50	99.98
2	71802-80312	1,651.30	1,606.80	44.50	97.31
3	71802-81605	3,798.10	3,770.00	28.10	99.26
4	71802-81801	55,194.00	50,221.50	4,972.50	90.99
5	71802-81806	174,617.90	147,727.10	26,890.80	84.60
6	71802-81816	37,465.00	37,460.90	4.10	99.99
7	71802-81823	7,431.00	7,267.90	163.10	97.81
8	71802-81834	748,483.60	679,633.40	68,850.20	90.80
9	71802-81835	155,680.10	155,406.20	273.90	99.82
10	71802-81848	2,867.90	2,867.90	-	100.00
11	71802-83603	2,550.00	2,550.00	-	100.00
Улсын төсвийн нийт дүн		1,193,041.60	1,091,813.90	101,227.70	91.52
12	71802-80111	211,357.20	211,357.20	-	100.00
13	71802-80112	70,573.30	70,573.30	-	100.00
Орон нутгийн нийт дүн		281,930.50	281,930.50	-	100.00

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Булган аймгийн Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Г.Намчинсүрэн, аудитор гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Ж.Энхцоодол, дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Сайхан сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 1/03 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны батлагдсан төсвөөс 1.5 хувиар буюу 22,124.5 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус хуулийн хориглосон заалтыг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Сайхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нь шилэн дансны хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5-д заасан 50 удаагийн нийт 1,373,721.9 мянган төгрөгийн орлогын мэдээлэл, 12 удаагийн 231,220.2 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээ, 6.4.8-д заасан 23 удаагийн 61,197.6 мянган төгрөгийг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлсэн байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай, бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар нийт 14,875.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 995.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 13,880.0 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлсэнг бүрэн хэрэгжүүлэн хариуг 2022 оны 06 дугаар сарын 09 өдрийн 29, 30 тоот албан бичгээр хариу ирүүлсэн байна

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		/мянган төгрөгөөр/ Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	995.0	1	995.0	100
Албан шаардлага	1	13,880.0	1	13,880.0	100
Зөвлөмж					
Нийт дүн	2	14,875.0	2	14,875.0	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 670.9 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 670.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.1 Төлбөрийн акт

1. Нягтлан бодогчид 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг “Зөрчилгүй” дүгнүүлсний урамшуулал 398.8 мянган төгрөгийг улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулалтай давхардуулан олгосон нь Төрийн албаны тухай хуулийн 51.1.4 дэх “Улирлын ажлын үр дүнгээр мөнгөн урамшуулал олгох”, Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан Төрийн албан хаагчдад мөнгөн урамшуулал олгох журмын 4.5 дахь “...ерөнхий боловсролын сургуулийн албан хаагчид албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 15 хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг сар бүр тооцож, улирал бүр олгоно.” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн аудитын үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

2. Нийт 79.5 мянган төгрөгийн илүү цагаар ажилласан цалин хөлсийг илүү тооцож олгосон нь Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2007 оны 8 дугаар сарын 31-ний өдрийн 307/91/237 дугаар тушаалыг зөрчсөн ба санхүүгийн тайлангийн аудитын үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй,

3. Шатахууны зардлыг тооцож олгохдоо автомашины 100 км тутамд зарцуулах шатахууны норм нормативыг баримтлаагүй нийт 192.6 мянган төгрөгийг илүү тооцон олгож Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 190 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй зэрэг зөрчлүүдэд төлбөрийн акт тогтоолоо.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

